

мия. Първиятъ пжтъ получава Нобелова премия заедно съ мжжа си презъ 1903 г., а втория пжтъ — сама презъ 1911 г. Мария Кюри, добрата съпруга и майка, най-видната представителка между ученитѣ жени, умрѣ отъ злокачествена анемия, причинена отъ 40 годишна работа съ радиоактивнитѣ елементи. Примѣрътъ на майката бива последванъ отъ нейнитѣ дъщери. Едната отъ тѣхъ, Ева, написва хубава книга — паметникъ за творчеството на своята майка. Книгата е преведена и на български. Друга дъщеря — Иренъ — женена за професоръ Жолио, работи заедно съ своя съпругъ пакъ върху радиоактивността. И тѣ презъ 1935 година получиха Нобелова премия за своитѣ научни трудове.

Но да се върнемъ на въпроса, който ни занимава. Значи, съпрузитѣ Кюри проучватъ произхода и естеството на лжчитѣ, които изпуска урановата смола, наречена *пехбленда*. Тѣ предполагаха — и съ основание — че цѣлиятъ минералъ не е лжчистъ (радиоактивенъ), а въ него има прѣснато въ малко количество нѣкое силно радиоактивно вещество. И съ срѣдствата, които имъ дава физиката и химията, почнали да го търсятъ. Двамата учени съпрузи положили непосиленъ трудъ, който се увѣнчалъ съ успѣхъ: отъ десетъ хиляди килограма руда тѣ успѣли да получатъ... единъ грамъ радий като радиевъ хлоридъ. Заради тоя грамъ скъпоценно вещество е трѣбвало не само упоритъ трудъ, постоянство, добра научна подготовка, но и много срѣдства. Това преработване струвало 5,300,000 лева! Днесъ радиятъ е по-евтинъ. До скоро единъ грамъ струваше около единъ милионъ лева.

Както казахме, на радия е дадено това име, поради свойството му да изпуска лжчи. По-късно биватъ открити още около 40 радиоактивни елементи, на които даватъ различни имена — радий А, Б, С и пр. актиний, бревий, ионий, полоний и др. (— последниятъ елементъ е наименованъ по името на Полша — родината на Мария Кюри).